هەڵوێستێکی نەگۆڕ بەرامبەر بە پلانەسەربازی وسیاسیەکانی تورکیا

هشام ئاکرەیی

گومان لەوەدا نیە کەوا تورکیا هەر لە گۆنەوە، بە هەموو شێوەیەک دەیەوێت و هەوەسی داوە دەستوردان بکات لە کاروباری ناوخۆی باشووری کوردستان و خۆی نزیک بکات لەوێ و ئەگەر پێی بکرێت داگیریشی بکات. بۆ چێبەجێکردنی ئەو مەبەستەگەلاوانە، بەگوترەی سەردەم و تواناو بارودووخی نێونەتەوەیی جەوجۆسی هەبووە و هەوەسی بۆی داوە.

لە دوای سەرنەگرتنی سیاسەت و داواکاریەکانی تورکیا دەربارەی باشووری کوردستان، بەتایبەت دەربارەی بەکارهێنانی خاکی تورکیا لە شەڕی هاوپەیمانانەدا دژ بە ژژمی سەددام و دانی ژۆشکی گرنگ بە تورکیا لە عێراقی دوای سەددام و باشووری کوردستاندا، تورکیا لە شێوەیەک و بیانۆیەکی تر دەگەڕێت بۆ وەدیهاتنی هەمان داوکاریەکانی کۆنی خۆی. ئێستا تورکیا دەیەوێت بە ژێگایەکی ترەوە بێت بۆ باشووری کوردستان، ئەویش لە باشوور و ناوەڕاستی عێراقەوە.

دیارە تورکیا سوورە لە سەر دژایەتی کردنی گەلی کوردستان و ئەزموونی سیاسی باشووری کوردستان. ئەمە ڕاستیەکە نابێ لە بیری بزوتنەوەی سیاسی و دەزگاکانی بذیار لە باشووری کوردستان بچێت و دەبێ بەردەوام لە سەر ئەو ڕاستیە سیاسەتی خۆیان داڕێژن و کاردانەوەیان هەبێت دەربارەی پەیوەندی و هەوێستی سیاسی و سەربازی خۆیان بەرامبەر بە تورکیا.

ڕاستە لە مانگی دووی ئەمساەوە تاوەکوو ئەمڕۆ سەرکردایەتی سیاسی باشووری کوردستان بە باشی مامەڵەیان لەگەڵ دواکاریەکان و پیلانەکانی تورکیایان کردوە، بەڵام کەس ناتوانێ گەرەنتی ئەوە بکات دەسەڵاتی باشووری کوردستان لە ژێژان و ساماڵی داهاتوودا سەرکەوتوانە مامەڵە لەگەڵ ئەو کێشەیە بکەن. بۆیە دەبێ هێمە گشتییەکانی سیاسەتی دەسەڵاتی کوردی بەرامبەر بە تورکیا و هەموو داگیرکەرانی تری کوردستان ئاشکرا بکرێت و جەماوەری خەڵکی کوردستان دەربارەی ئاگاداربکرێتەوە.

دەسەڵاتی باشووری کوردستان وەک بەشێک لە عێراق سیاسیەتی خۆی بەژێوە دەبات نەک وەک لایەنێکی کوردستانی، بۆیە پارتی ویەکێتی و هەموو پارتە عێراقیەکان بۆیان هەیە لە سەر هاتنی لەشکری تورکیا و بەشداریان لە هێزی هاوپەیمانان، دەنگیان هەبێت. ئەگەر پارتی و یەکێتی وەک دوو لایەنی کوردستانی دابذاو لە عێراق خەبات بکەن، ئەو کاتە بۆیان نیە دەربارەی عەرەبستانی عێراق هەوێستیان هەبێت. بەڵام پارتی و یەکێتی وەک دوو لایەنی عێراقی خەبات دەکەن، بۆیە ئەوان دەتوانن دژی هاتنی لەشکری تورکیا بۆ ناوەڕاستی عێراقیش ڕاوەستن و فشار بخەنە سەر ئەنجوومەنی حوکمی عێراقیش هەوێستی هەبێت. عێراقی بوون ئەرک و مافە.

دەربارەی هاتنی لەشکری تورکیا بۆ ناوەڕاستی عێراق بەژێزان مەسعود بارزانی و جەلال تاڵەبانی بە سەرکردەی هێزەکانی سەربازی ئەمریکا لە عێراق جەنەڕاڵ ئەبوو زەیدیان وتووە: ئەوان دژی نین لە شکری تورکیا بۆ باشووری کوردستان بێت و ژێگا نادەن سەربازانی تورکیا لە کوردستانە بژۆن بۆ ناوەڕاستی عێراق.

دژی نەبوونی هەردوو سەرکردەی کورد لە سەر هاتنی لەشکری تورکیا بۆ باشووری کوردستان، هەوێستێکی پیرۆزە و جێگای شانازی هەر کوردێکە خەبات بۆ سەربەخۆیی کوردستان بکات. بەڵام ئەو هەردوو سەرکردەیە وەک بەشێک لە عێراق و عێراقی بوونی ئەوان، دەیانتوانی دەربارەی باشوور و

ناوةذاستي عثراقيش قسة بكةن، چونكة ئةوان كوردن و عثراقين نةك تةنيا كوردن. نةنواندني هةصوثست وةك عثراقي واتاي باوةذنةبوونيانة بة عثراقي بووني خؤيان و ئةوان وةك كورد بيردةكةنةوة نةك وةك عثراقي.

دةبث دةسةصاتي باشووري كوردستان لاي ئاشكرابثت كة توركيا لة بةر سث هؤي سةرةكي دةيةوثت بثتة ناو خاكي عثراق:

1) تثكداني دةسكةوتةكاني كورد لة باشووري كوردستان و ذيگاگرتن لة بةردةم هةر دةسكةوتثكي سياسي تر و دژايةتي كردني بزوتنةوةي ذزگاري خوازي گةلي كوردستان.

2) پشتگيري كردني توركمانةكان و بةهثزكردني دةسةصاتيان لة ناو حوكمي عثراقدا و دةسوةردان لة كاروباري سياسي ناوخؤي عثراق بة مةبةستي دژايةتي كردني كورد.

3) بةرژةوةندية ئابووريةكان لة ذثگاي عثراق و يارمةتي وةرگرتن لة ئةمريكا.

لةوانةية هةندث هؤي تريش بؤ هاتني لةشكري توركيا بؤ ناو عثراق هةبن، بةصام بة هيچ شثوةيةك توركيا لة بةر باري ئاصؤزي ئاسايشي عثراق و حةزكردني بؤ ئارامكردنةوةي ئةو ذةوشة، ناهثتة عثراق.

توركيا بة پلةي يةكةم لة بةر كورد و تثكداني ئةزمووني كوردي دثتة عثراق و لة بةر ئةوةي پث نةكرا لة دةرگاوة بثتة ناو باشووري كوردستان ئةم جارة لة پةنجةرةوة دثت. بؤية دةبث كورد هثشي سووري خؤي ئاشكرابكات بؤ ئةمريكا و هثزة هاوپةيمانةكان و خودي توركيا و جةماوةري خةصكي كوردستان، ذازي نةبثت لة سةر هيچ زةمانةتثك يان بةصثنثك لةلايةن هةر لايةنةكةوة بثت. ئةگةر هاتني هةر لةشكرثك بةدةستمانةوة بثت، بةصام دةركةوتني بة دةستي كوردةوة نية. ئةوة دةسةصاتداراني كورد بةچاوةي خؤيان دةبينن، كةس ناتوانث ئةو (5) پثنج هةزار سةربازةي توركيا لة باشووري كوردستان دةركات. ئةمريكا و پةرلةماني كوردستان و حكومةتي هةرثم و جةماوةري كوردستان، گشت لة دژي ئةو مانةوةن و تاوكوو ئيستا هةر لةوثن و بة پثچةوانةوة هثزةكانيان زياتر كردوة لة ناوةچةكة.

هةصوثستي نةگؤذي كورد دةبث لة سةر ئةو بنةمايانة دابنرثت و كورد دةبث دژي هاتني لةشكر و ذثكخراوة بةناو مرؤضي بثت لة لايةن هةموو وصاتاني دةوروبةرةوة بؤ ناوةوةي كوردستان و ناو عثراق بة شثوةيةكي گشتي. دةبث هاتني لةشكري داگيركةراني كوردستان بة هةر شثوةيةك بثت و لةژثر هةر فشارثك و بيانوويةك بثت تةحريم و تةجرثم بكرثت. دةبث ئةم هةصوثستةي كورد بة ئةمريكا و هةموو جيهانةوة ذابگةيةنرثت و بكرثت بة مةرجي سةرةكي هةر پةيوندية‌ك و هاوكاريةكي سياسي و سةربازي كورد لة گةص وصاتاني دونيا.

تيَبيني كوردستان نيَت:

ئةم نووسينه بيروبؤچوني نووسةرةكةيةتي، كوردستان نيَت لة ناوةرؤكةكةي بةرپرسيار نييه.